

SPANSK EØS PROSJEKT UNDER AVSLUTNING

02.03.2011

Avslutningskonferanse i Madrid

Norge har deltatt i et tre-årig EØS-prosjekt i Spania med fokus på tiltak som gjør det mulig å forene familieliv og yrkesliv. Prosjektet avsluttes våren 2011 og avslutningen ble markert med en konferanse i Madrid med 7 norske innledere, inkludert representant for den norske ambassaden i Madrid, Norges EU-delegasjon i Brussel, KS og norske kommuner. Både spanske og norske partnere er fornøyd med prosjektet, og avslutningskonferansen har fått positive oppslag i nyhetsbrevet på nettsiden til EU-delegasjonen, Kommunal Rapport og avisa Lindesnes.

Både de spanske partnerne og KS er svært imponert og fornøyd med de norske kommunenes innsats og deltakelse i prosjektet!

Spanske og norske partnere

Prosjektet har hatt et totalt budsjett på ca. 10 millioner kroner. Den spanske deltakelsen har vært koordinert av to spanske nasjonale partnere: dels Instituto de la Mujer, "kvinnestitutet", et offentlig institutt for utredning og informasjon om likestilling, dels KS' spanske søsterorganisasjon FEMP, Federación Española de Municipios y Provincias. I tillegg har en rekke spanske kommuner deltatt i, bl.a. Coruña, Alcalá de Henares, Aranda de Duero, Barbate, Eivissa, Icod de los Vinos, Jaén, Puente Genil, Valls og Vilagarcia de Arousa. Mye av selve implementeringen av prosjektet har vært satt ut til to spanske konsulentbyåer, CEET og Enred. Den norske deltakelsen har vært koordinert av KS og har inkludert Vest-Agder fylkeskommune, Bærum kommune og de 5 kommunene i Lindesnesregionen, dvs. Audnedal, Lindesnes, Mandal, Marnardal og Åseral.

KS valgte Agderfylkene som hovedsamarbeidsregion for EØS-prosjektet i Spania av strategiske grunner. Agder-fylkene har prioritert likestilling som et ledd i arbeidet med regional sosial og økonomisk utvikling – en tilnærming som er svært relevant for Spania. Prosjektet har gjort det mulig å bruke et EØS-prosjekt som et strategisk virkemiddel for regional og kommunal utvikling i Norge på et prioritert felt. I tillegg til det strategiske elementet er det både synergieffekter og økonomiske fordeler med en geografisk konsentrasjon av de norske kommunene. Likestillingsrådet i Agder ble informert under oppstarten av prosjektet i 2006, og Likestillingssenteret i Agder – som er sekretariat for Likestillingsrådet - har også vært trukket inn når det har vært økonomisk mulig. I tillegg har KS trukket inn Bærum som av de norske kommunene som er kommet langt generelt – i forhold til både Spania og Norge.

Godt samarbeid med andre norske organer

Den norske ambassaden i Madrid har ytet en helt vesentlig støtte til prosjektet og deltatt på møter og seminarer i Spania. Utenriksdepartementet, Departementet for familie, likestilling og antidiskriminerings samarbeidet om en likestillingskonferanse i Oslo i juni 2010 for alle de 15 EU-landene som er aktuelle for EØS-prosjekter, og likestillingspolitikken i Spania og det spansk-norske EØS-prosjektet ble presentert og diskutert. En representant for den norske EU-delegasjonen i Brussel deltok på avslutningskonferansen i Madrid i februar 2011 og bidro til å relatere prosjekt-tematikken til EUs vedtatte målsettinger på likestillingsfeltet. Prosjektet er et av de som skal presenteres på en EØS-konferanse i Brussel 8.mars for alle de aktuelle 15 EU-landene.

Målsetting med prosjektet

Målsettingen med EØS-prosjektet er å bedre mulighetene for å forene familieliv og arbeidsliv, en viktig forutsetning for sosial og økonomisk utvikling. I EU kalles dette ”conciliation” eller ”work life balance”. Spania har lave fødselstall, rundt 1.4 barn per kvinne, i tillegg til høy arbeidsledighet, rundt 20%, opptil 30-40% for unge. Samlet sett skaper dette store demografiske og økonomiske utfordringer på nasjonalt og lokalt nivå både på kort og lang sikt. Spania ser derfor tiltak for å forene arbeidsliv og familieliv som et prioritert felt i et strategisk samfunnsmessig perspektiv, og Spania har generelt satt likestilling høyt på den politiske dagsorden – både nasjonalt og i EU.

Prosjektaktiviteter

Prosjektet har gjennomført en rekke ulike aktiviteter, fordelt på 2 ulike faser:

Fase 1:

Mars 2009: lanseringsseminar av prosjektet i med representanter for likestillingsdepartementene i Spania og Norge, de spanske og norske partnerne, presse og aktuelle organisasjoner i Spania.

Juni 2009: Studiebesøk fra Spania til Norge

November 2009: Studiebesøk fra Norge til Spania

November 2009: Seminar med presentasjon av gode eksempler fra Spania og Norge

Fase 2:

Juni 2010: Utvelgelse av 10 spanske pilotkommuner

Oktober 2010: Kartlegging av status og identifisering av mulige nye tiltak i de 10 pilotkommunene

November 2010: Publisering av håndbøker med gode eksempler fra Spania og Norge på både engelsk og spansk

2010-2011: Veiledning i utforming av konkrete planer i de 10 spanske pilotkommunene

Februar 2011: Avslutningsseminarer i Madrid

Resultater og gjensidig læring

Kombinasjonen arbeidsliv og familieliv har hatt stor betydning i Norge, ikke bare for likestilling, men også for samfunnsutvikling og økonomi. Norge har kommet relativt langt på dette feltet, og ligger i teten både når det gjelder fødselstall og arbeidsdeltakelse. Samtidig har vi store utfordringer, blant annet i forbindelse med de aktuelle debattene om bruk av deltid, kontantstøtte, fødselspermisjon og lønnsgap - med store regionale forskjeller. Dette skaper en basis for gjensidig læring som har vært svært viktig for prosjektet: Spania har lært av Norge og Norge har lært av Spania. For de norske partnerne har prosjektet representert en mulighet til å øke egen kunnskap og egen kompetanse både om likestilling og balanse arbeidsliv, og om internasjonalt prosjektsamarbeid generelt. Prosjektet har også betydd en mulighet til å sette likestillings på dagsorden lokalt – gjennom studieturer, besøk om møter, som i det vedlagte oppslaget fra avisen Lindesnes. Håndbøkene med konkrete gode eksempler fra spanske og norske kommuner om hvordan man kan legge forholdene til rette for å bedre balansen mellom familieliv og arbeidsliv vil forhåpentligvis være nyttig, ikke bare for Spania og Norge, men også for andre europeiske land.

Utfordringer

Prosjektet har selvsagt innebåret en rekke utfordringer. Den viktigste har trolig vært begrensningene i den norske deltakelsen. Både KS og de norske kommunene var involvert i fase 1, men har – i tråd med den opprinnelige prosjektplanen og budsjettet - ikke vært involvert i arbeidet i pilotkommunene i fase 2. De norske partnerne ser det som uheldig, både på grunn av helheten i samarbeidet, men også fordi norske kommuner har stor kunnskap og

erfaring med planlegging og gjennomføring av endringsprosesser. Den begrensede norske involveringen i fase 2 skyldes vesentlig den økonomiske fordelingen; av det totale budsjettet på ca. 10 millioner kroner har ca. 10% gått til Norge. Dette har gjort det vanskelig å involvere norske partnere i så høy grad som de har ønsket og også umuliggjort utvikling av egne aktiviteter i de norske kommunene.

En annen problemstilling gjelder arbeidsdelingen mellom KS og de norske kommunene. I dette EØS-prosjektet har KS vært den formelle norske partneren og hatt ansvar for søknadsprosess, administrasjon, koordinering og økonomi, mens de norske kommunene har deltatt i konkrete arrangementer og tiltak. Det er mulig å overlate noe mer av det forberedende og administrative arbeidet til kommunene, og det er også mange norske kommuner som foretrekker å inngå selvstendige EØS prosjektavtaler der de tar hele det administrative koordineringsansvaret selv. Det finnes også en rekke andre prosjektformer finansiert av bl.a. EU der budsjettene er mer likt fordelt mellom de ulike deltakerlandene og der en rekke norske kommuner er direkte involvert.

Lignende prosjekt i Portugal

KS har koordinert et tilsvarende EØS-likestillingsprosjekt mellom Portugal og Norge som også er under avslutning. Avslutningskonferansen avholdes i Lisboa i slutten av mars, og KS vil deretter sende ut informasjon til de som har vært involvert i prosjektet.

Nye muligheter.....

De 3 EFTA-landene og de 15 aktuelle EU landene er nå i ferd med å inngå bilaterale avtaler om prioriteringer for 5 års-periode perioden 2009-2014. Det er formulert 32 mulige satsingsområder, og både “gender mainstreaming”, “work life balance” og “domestic and gender based violence” er blant dem. De fleste bilaterale avtalene vil trolig bli underskrevet i løpet av 2011, og deretter vil landene starte arbeidet med å planlegge framtidige programmer og prosjekter – eventuelt i samarbeid med norske partnere. Hvis KS skulle bli aktuell som partner i noen av landene også i kommende periode vil vi ønske å involvere norske kommuner, men de fleste konkrete programmer og prosjekter vil neppe bli definert og starte opp før i 2012.

Nærmere informasjon om EØS og det spanske prosjektet

KS formidler gjerne mer informasjon om dette og andre internasjonale prosjekter – skriftlig eller muntlig.

Generell informasjon om EØS ordningen, de 32 satsingsområdene for neste periode og status i forhandlingene ligger på www.eeagrants.org

Generell informasjon om KS’ internasjonale prosjekter ligger på www.ks.no/IP

Informasjon om det spanske EØS prosjektet på engelsk ligger på www.ks.no/EEASpain
Blant informasjonen om prosjektet på KS’ hjemmeside finnes blant annet alle de engelske presentasjoner som er holdt av de norske deltakerne på studieturer og seminarer i løpet av den 3.årige prosjektperioden – til fri benyttelse for alle som kan ha nytte av det!